Presentació

Quintí Casals Bergés
Director

L'espai canvia amb el pas del temps. L'home i el clima modifiquen la terra que els envolta i la llengua amb què parlen es transforma. Els topònims de la nostra terra, ensems, canvien amb el transcurs dels segles. A la ciutat de Lleida, per exemple, ja li hem posat uns quants noms. Els primers pobladors, els ilergets, li deien *Iltirta*; els romans, que la conqueriren per a la seva causa el segle II abans de la nostra era (ANE), li deien *Ilerda* com els visigots; els musulmans, que arribaren al Baix Segrià (el Bobalà) el 715 i habitaren aquestes contrades fins a mitjan segle XII li van dir *Medina Larida*; els comtes catalans que la reconqueriren en 1149, la rebatejaren amb el nom de *Leyda*; els borbònics, de mal record per la sagnant Guerra de Successió (1702–1714), l'anomenaren *Lérid*a en el Decret de Nova Planta que imposaren en 1716; i finalment, nosaltres, habitants del segle XXI, fem oficial el nom de Lleida arreu per on anem.

Paral·lelament, el vell Segre, que segurament segueix el seu curs des d'un temps anterior a la ciutat que l'admira des del turó de la Seu Vella, ha estat testimoni actiu del pas de totes aquestes cultures per les terres que travessa. Com a la ciutat, al Segre també li han anat canviant el nom a mesura que la humanitat evolucionava. Així, podem recordar que els ibers l'anomenaven *Sicor*, els romans, segurament adaptant a la seva llengua aquest mot, li deien *Sicoris*, els medievals *Sequere* i nosaltres i els espanyols el coneixem amb el popular *Segr*e. De tots els noms possibles amb què podem denominar el Segre, suposo que heu detectat que n'he obviat un de forma intencionada: l'àrab *Shikar*, que per a nosaltres és el més suggerent per la seva etimologia, pel misteri que l'envolta i perquè dona nom a la nostra revista. Segons diu Eduard Ribera, el mot també «és present a l'urdú i al persa, i connecta directament amb l'indoeuropeu, la nostra família lingüística ancestral. *Shikar* conté l'arrel protoindoeuropea *sek- (que vol dir «seguir») i a l'Índia s'usa per fer referència a la cacera. No és gens descabellat, doncs, especular que el Segre va ser ja per als primers pobladors de la seva ribera «el curs que flueix» o «l'indret òptim per viure i obtenir aliment mitjançant la caça».

Nosaltres, en triar el nom de *Shikar* per a la nostra revista, ens quedem amb el significat de «el curs que flueix», com una comparació del pas del temps en el nostre espai: el Segrià, una comarca que, tot i que es caracteritza pel flux del seu riu principal, el Segre, no rep el seu nom de l'evolució d'aquest com es podria pensar en una associació mental ràpida. Així, sembla ser que el nom de la comarca prové de la clamor de Segrià, el nom d'un reguer documentat des del segle XII a l'*Ordinatio Ecclesiae Ilerdensis*, promulgada el 1168 pel bisbe Guillem Pere de Ravidats, en la qual establia la divisió eclesiàstica coneguda com la *Prepositòria de Segrià*. Aquesta clamor es forma amb barrancs de pluja, entre els termes d'Alguaire i la Portella, i discorre per Vilanova de Segrià i Benavent, on desguassa al Segre. Per tant, el Segrià era, originalment, una clamor, un petit afluent del Segre, un braçal de séquia pregon, segons el diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans, fet al costat d'un tros de terra d'horta, per escórrer l'aigua que hi ha sota terra (o de pluja) i evitar, així, la formació d'aiguamolls.

Curiosa, si més no, l'etimologia de la nostra comarca, que serveix de metàfora en el naixement de *Shikar: Revista del Centre d'Estudis del Segrià*. Efectivament, la nostra publicació naix amb modèstia, com la clamor que dóna nom al Segrià, però amb la clara intenció de divulgar el treball intel·lectual de la comarca en tots els àmbits del coneixement i amb el rigor científic com a senyera, per la qual cosa ha incorporat un consell de redacció que garanteixi la qualitat dels estudis. En aquest sentit, aquest primer número n'és un exemple fefaent. En les seves pàgines trobareu les interessants aportacions que un grapat d'experts van fer en les Primeres Jornades d'Estudis del Segrià celebrades el 23 de novembre de 2103 a Alpicat. En aquell acte, es presentaren una sèrie de comunicacions sobre diferents àmbits del coneixement (Història, Filologia, Arqueologia, Art, Geografia, Turisme, Agronomia, Botànica, etc.), les quals tenien en comú, i com a centre d'interès principal, el Segrià.

Shikar, per tant, es presenta al públic amb la primera intenció de ser una revista anual que retrà compte de l'activitat del Centre d'Estudis Comarcals del Segrià i, com a nucli principal, propiciarà la publicació de les comunicacions que cada tardor es presentaran a les Jornades d'Estudis del Segrià. Esperem, com el Segre que travessa i flueix des de temps immemorial per la comarca, una llarga vida al nostre centre i a la publicació que li dóna identitat i que avui comença a caminar.